

JŪSU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI SAISTĪBĀ AR UZŅEMŠANU PATVĒRUMA ROBEŽPROCEDŪRAS LAIKĀ

Šī informācija ir paredzēta jums, ja

- ✓ esat pieaugušais (vecāks par 18 gadiem)
- ✓ jūs iesniedzāt starptautiskās aizsardzības (ko sauc arī par patvērumu) pieteikumu Latvijā, un tagad jūs esat starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs.

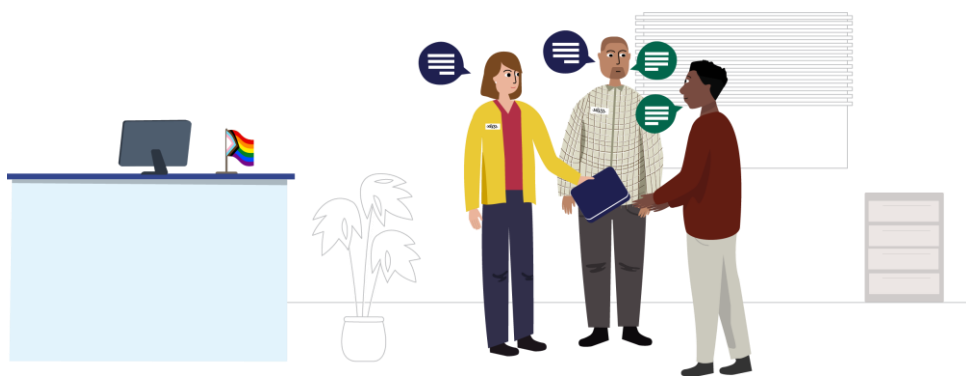
Kas ir uzņemšana?	3
Kur jūs dzīvosiet?	6
Ko jūs saņemsiet?	7
Tiesības uz veselības aprūpi	8
Bērnu tiesības uz izglītību	11
Valodu kursi un profesionālā apmācība	12
Kādas citas tiesības jums ir valstī, kurā dzīvojat?	13
Apstākļi, kādos pieteikuma iesniedzējs var tikt aizturēts	14
Kādi ir jūsu uzņemšanas pienākumi?	15
Kas notiek, ja jūs nepildāt savus pienākumus?	16
Kas notiek, ja izceļojat uz citu ES + valsti bez iestāžu atļaujas?	17
Jūs varat pārsūdzēt iestādes lēmumu	18
Jūs varat saņemt juridisko palīdzību	19
Kontaktinformācija	20

KAS IR UZŅĒMŠANA?

Uzņemšana ir atbalsts, ko saņemat kā pieteikuma iesniedzējs, kamēr iestādes izskata jūsu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tas ietver uzņemšanas tiesības un pienākumus, kas izskaidroti šajā brošūrā.

Latvijā par uzņemšanu atbildīgās iestādes ir Valsts robežsardze un Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde. Iestāde, kas ir atbildīga par jūsu patvēruma pieteikuma izskatīšanu, ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Valsts robežsardzes darbinieki lūgs jums apstiprināt un parakstīt, ka esat saņēmis šajā brošūrā sniegto informāciju. Ja kaut kas nav skaidrs, jautājiēt Valsts robežsardzes darbiniekiem.

Jūs esat drošībā šajā valstī.

Jūsu uzturēšanās laikā Valsts robežsardzes darbinieki jūs informēs par jums pieejamajiem uzņemšanas pakalpojumiem un atbalstu atkarībā no jūsu situācijas.

Jūs varat arī lūgt citām organizācijām informāciju un palīdzību bez maksas. Organizāciju saraksts atrodams šīs brošūras beigās.

Vajadzības gadījumā **tulks** palīdzēs jums sazināties ar darbiniekiem valodā, kuru jūs saprotat. Tulks jūsu teikto neizpaužīs nevienam citam.

Šajā brošūrā ir izskaidroti jūsu tiesības un pienākumi uzņemšanas posmā patvēruma piešķiršanas procedūras ietvaros. Informāciju par starptautiskās aizsardzības pieprasīšanu patvēruma robežprocedūrā un ievērojamiem noteikumiem varat atrast atsevišķās brošūrās.

Tagad jūs atrodaties Latvijā, kas ir ES+ valsts.

ES+ valstis ir:

Eiropas Savienības (ES) 27 dalībvalstis: Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Kipra, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija, Zviedrija un

vēl 4 valstis: Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice.

Uzmanību!

Pieteikuma iesniedzējiem ir līdzīgas uzņemšanas tiesības un pienākumi visās ES+ valstīs.

Pastāv noteikumi par patvēruma pieprasīšanu un ceļošanu uz citām ES+ valstīm.

Jums ir jāiesniedz patvēruma pieteikums un jāreģistrē savs pieteikums tajā ES+ valstī, kurā jūs ieradāties pirmoreiz, ja vien iestādes nav informējušas jūs citādi.

Tikai viena ES+ valsts ir atbildīga par jūsu patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Iestādes Latvijā seko procedūrai, lai nolemtu, kura ES+ valsts ir atbildīga par jūsu patvēruma pieteikumu.

Jums ir jāuzturas Latvijā. Jūs nevarat ceļot uz citu ES+ valsti bez iestāžu atļaujas. Ja pamečisiet valsti, tas radīs nelabvēlīgas sekas. Jūsu patvēruma procedūra Latvijā tiks apturēta un jūsu pieteikums tiks uzskatīts par atsauktu vai noraidītu. Jūsu pārvietošanās brīvība citā valstī var tikt ierobežota, vai arī jūs varat tikt aizturēts, un daži uzņemšanas pakalpojumi tiks atcelti.

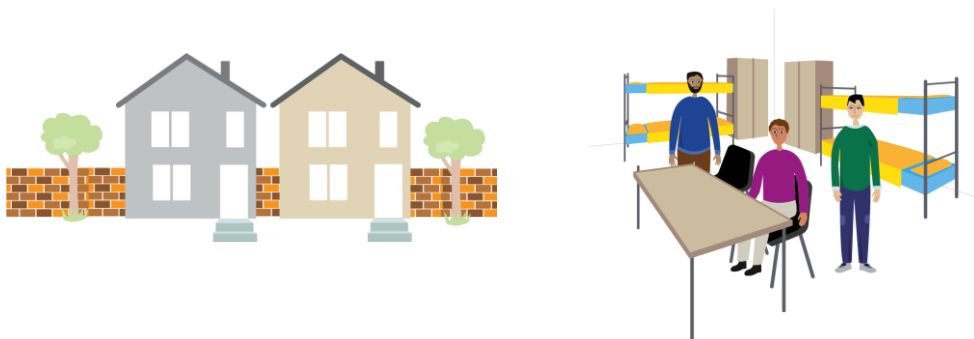
KUR JŪS UZTURĒSIETIES?

Iestādes ir nolēmušas, ka jūsu pieteikums starptautiskās aizsardzības saņemšanai tiks izskatīts patvēruma robežprocedūrā.

Patvēruma piešķiršanas procedūras laikā **jums ir jāuzturas konkrētā norādītā vietā.**

Jums ir jāievēro šīs vietas noteikumi, un jūsu klātbūtne šajā konkrētajā vietā tiek regulāri pārbaudīta.

Valsts robežsardzei ir rakstiski (valodā, kuru jūs saprotat) jāpaziņo jums lēmums par to, ka jums jādzīvo noteiktā vietā. Tās informēs jūs par jūsu tiesībām, pienākumiem un nelabvēlīgajām sekām, ja jūs neievērosiet lēmumu.

Jūs varat pārsūdzēt lēmumu par uzturēšanos konkrētā norādītā vietā.

Jūs varat jautāt Valsts robežsardzei, vai jūs varat uz ierobežotu laiku uzturēties citur ārkārtas situācijās. Iestādes var apstiprināt vai noraidīt jūsu pieprasījumu. Ja jūsu pieprasījums tiek noraidīts, jūs varat pārsūdzēt šo lēmumu.

KO JŪS SAŅEMSIET?

Kamēr iestāde izskata jūsu starptautiskās aizsardzības pieteikumu un atkarībā no jūsu personīgās un finansiālās situācijas, jūs saņemsiet:

- izmitināšanas vietu

- personīgās higiēnas priekšmetus

- pārtiku

- apģērbu

- dienasnaudu

Iestādes uzdos jums jautājumus, lai labāk izprastu jūsu personīgo un finansiālo situāciju.

TIESĪBAS UZ VESELĪBAS APRŪPI

Iestādes nodrošinās, ka jūs saņemat nepieciešamo **veselības aprūpi**. Tas var ietvert, piemēram, ārsta vai medmāsas apmeklējums, smagu slimību un hronisku saslimšanu izmeklēšanu, ārsta izrakstītas zāles un psiholoģisko atbalstu.

Ja jums ir veselības problēmas, informējiet par to darbiniekus.

Ja jūs esat nonācis neatliekamā medicīniskā stāvoklī vai jums ir trauma, kuru nepieciešams steidzami ārstēt, pastāstiet par to darbiniekiem vai sazinieties pa bezmaksas neatliekamās palīdzības tālruni 112.

Jums būs veselības pārbaude pie ārsta vai medmāsas. Viņi pārbaudīs jūsu veselības stāvokli un sniegs jums palīdzību. Viņi uzdos jums jautājumus par esošām vai iepriekšējām saslimšanām, jūsu vakcinācijas vēsturi un jebkuriem medikamentiem, ko lietojat. Viņi jums jautās arī par jebkādam traumām, sāpēm, saslimšanām vai bažām, kas jums varētu būt.

Latvijā pēc jūsu patvēruma pieteikuma reģistrācijas un izmitināšanas jums veiks tuberkulozes pārbaudi, kas ir obligāta.

Jums ir tiesības saņemt specializētu atbalstu, ja jums ir īpašas vajadzības.

Informējiet darbiniekus, ja:

- jūs esat slims vai ievainots
- tu esi vai varētu būt stāvoklī
- jums ir ģimenes locekļi, kuriem nepieciešams īpašs atbalsts
- jums ir invaliditāte (piemēram, ierobežota mobilitāte, dzirdes zudums, redzes traucējumi)
- jūs pastāvīgi jūtaties nervozs, satraukts vai nemierīgs, nevarat gulēt vai jums ir drūmas domas
- jūs ciešat no pagātnē piedzīvotās vardarbības vai spīdzināšanas
- jūs nejūtaties droši, esat apdraudēts vai baidāties no kāda, vai tas būtu svešinieks vai pazīstams cilvēks
- tu esi bijis vai esi spiests darīt lietas, ko nevēlies darīt
- jūties nedroši savas ticības, mīlētā cilvēka, ģērbšanās vai uzvedības dēļ

Specializētu atbalstu var sniegt tikai tad, ja Valsts robežsardzes vai Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbinieki zina par jūsu īpašajām vajadzībām.

Valsts robežsardzes un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbinieki uzdos jums jautājumus, lai:

- izvērtētu jūsu **īpašās vajadzības**
- noteiktu, **kāds specializēts atbalsts** jums ir vispiemērotākais.

To sauc par **īpašo vajadzību novērtējumu**.

Vajadzības gadījumā tulks palīdzēs jums sazināties jums saprotamā valodā.

Ja jums ir nepieciešams specializēts atbalsts, vienmēr sazinieties ar Valsts robežsardzes vai Pilsonības vai migrācijas lietu pārvaldes darbiniekiem.

Jūs saņemsiet šo atbalstu tik ilgi, kamēr iestādes uzskatīs, ka jums tas ir nepieciešams.

Jūs varat uzticēties ārstam, medmāšai, Valsts robežsardzes un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbiniekiem un brīvi ar viņiem runāt. Visa informācija tiks saglabāta konfidenciāli, kas nozīmē, ka tā netiks izpausta citiem bez jūsu piekrišanas.

Vienīgais izņēmums ir tad, ja ir apdraudēta tava vai kāda cita dzīvība.

IZGLĪTĪBAS PIEEJAMĪBA BĒRNIEM

Visiem bērniem, zēniem un meitenēm, kuri ir jaunāki par 18 gadiem ir tiesības uz izglītību.

Viņi saņems atbalstu, piemēram, valsts valodas apguvē.

Latvijā patvēruma meklētājiem ir pieejama bērnu sagatavošana skolai no 5 gadu vecuma, iespēja iegūt pamatizglītību (līdz 18 gadiem) un vidējo izglītību.

Vecākiem ir pienākums nodrošināt bērna izglītošanu, tai skaitā sadarboties ar izglītības iestādi.

▶ VALODU KURSI UN PROFESIONĀLĀS APMĀCĪBAS

Atkarībā no jūsu situācijas, jūs varat apmeklēt:

- valsts valodu kursus;
- pilsoniskās izglītības kursus;
- mācības nodarbinātībai.

Darbinieki informēs par šiem kursiem un to, kad varat tos uzsākt.

Patvēruma iesnieguma izskatīšanas laikā robežprocedūrā jums nav tiesību strādāt.

➤ KĀDAS CITAS TIESĪBAS JUMS IR TUR, KUR UZTURATIES?

- **Justies droši:** nevienam, tostarp darbiniekiem, nav atļauts jums draudēt, jūs aizvainot vai nodarīt jums kaitējumu.

- **Uzturēties kopā ar vīru, sievu, bērniem, māsām un brāļiem,** kuri ir jaunāki par 18 gadiem, vai kopā ar pieaugušu radnieku, kuram nepieciešama ikdienas aprūpe.

- **Uzturēties pie saviem radniekiem,** ja esat pieaugušais, kuram nepieciešama ikdienas aprūpe.
- Saņemt palīdzību **sazināties** ar savu ģimeni un **mēģināt viņus atrast, ja nezināt, kur viņi atrodas.**

Jūs varat iesniegt oficiālu sūdzību, ja uzskatāt, ka:

- kāds no darbiniekiem jūs apdraudējis, aizskāris vai nodarījis kaitējumu;
- iestādes darbinieka rīcība vai bezdarbība nodarījusi jums kaitējumu;
- jums nav nodrošinātas pamattiesības un pamatvajadzības.

Valsts robežsardze informēs jūs par to, kā iesniegt oficiālu sūdzību.

Plašāku informāciju vienmēr varat lūgt iestādēm, nevalstiskām organizācijām vai Apvienoto Nāciju Organizācijas Bēgļu aģentūrai (*UNHCR*).

Uzmanību! Ja jūs neievērojat lēmumu par uzturēšanos šajā konkrētajā vietā un noteiktos ierobežojumus, un pastāv risks, ka jūs varētu atkal aizbēgt, jūs varat tikt aizturēts.

➤ APSTĀKĻI, KĀDOS PIETEIKUMA IESNIEDZĒJU VAR AIZTURĒT

Aizturēšana nozīmē, ka jūs tiekāt ievietots īpašā iestādē, kuru nevarat brīvi atstāt. Iestādēm ir jābūt pamatotam iemeslam jūs aizturēt. Tām ir jābūt pārliecinātām, ka jūsu gadījumā nav iespējams izmantot citas iespējas. Valsts robežsardze pirms lēmuma pieņemšanas ņems vērā jūsu personīgo situāciju.

Aizturēšanas iemesli var būt, piemēram, šādi:

- jūsu patvēruma pieteikuma būtiskos aspektus (piemēram, jūsu identitāte) nevar pārbaudīt bez aizturēšanas;
- jūs neievērojat pienākumu uzturēties noteiktā vietā, un pastāv risks, ka jūs atkal aizbēgsiet un iestādes nevarēs ar jums sazināties;
- jūs saņēmt lēmumu par pārsūtīšanu uz ES + valsti, kas ir atbildīga par jūsu patvēruma pieteikuma izskatīšanu, un pastāv risks, ka jūs aizbēgsiet pirms pārsūtīšanas;
- jūs radāt drošības risku.

Ja esat aizturēts, varat lēmumu pārsūdzēt. Jūs varat lūgt bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību.

➤ KĀDI IR JŪSU UZŅEMŠANAS PIENĀKUMI?

Turpmāk ir uzskaitīti daži no pienākumiem, kas jums ir jāievēro.

- ✓ Ievērojiet šīs valsts likumus.
- ✓ Uzturieties Latvijā un neceļojiet uz citu ES+ valsti bez iestāžu atļaujas.
- ✗ Bez atļaujas neatstājiet konkrēto vietu, kurā, pēc iestāžu teiktā, jums ir jāuzturas.
- ✓ Pilnībā sadarboties ar iestādēm un ievērot to norādījumus.
- ✓ Ievērojiet tās vietas noteikumus, kurā uzturaties.
- ✓ Izturieties ar cieņu pret citiem iemītniekiem, personālu un citām personām.
- ✓ Informējiet Valsts robežsardzi un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi par kontaktinformāciju (tālruņa numuru, e-pasta adresi), lai tās ar jums varētu sazināties jebkurā brīdī.

➤ KAS NOTIEK, JA JŪS NEIZPILDĀT SAVUS PIENĀKUMUS?

Valsts robežsardze izvērtēs jūsu situāciju un var nolemt samazināt vai atcelt kāda veida atbalstu. Valsts robežsardze jūs rakstiski informēs par šādu lēmumu un norādīs, kādu atbalstu tā samazinās vai atcels.

Uzmanību!

Jūs varat saņemt mazāku atbalstu, piemēram, ja:

- jūs bez atļaujas atstājat konkrēto vietu, kurā, pēc iestāžu teiktā, jums ir jāuzturas;
- jūs nesadarbojaties ar iestādēm;
- jūs melojat par saviem finanšu resursiem;
- jūs pārkāpjat vietas, kurā uzturaties, noteikumus;
- jūs izceļojat no šīs valsts bez atļaujas un esat nosūtīts atpakaļ uz šo valsti;

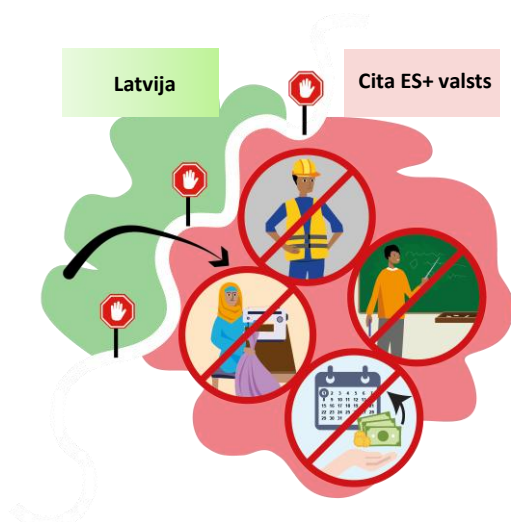
Jūs varat zaudēt saņemto atbalstu, ja esat vardarbīgs, apdraudat citus vai atkārtoti vai nopietni pārkāpjat tās uzturēšanās vietas noteikumus. Šādā gadījumā var tikt izsaukta arī policija.

Uzmanību! Ja jūs neievērojat pienākumu uzturēties konkrētā vietā un noteiktos ierobežojumus, un iestādes baidās, ka jūs varētu atkal aizbēgt:

- jūs, iespējams, aizturēs;
- jūsu patvēruma lieta tiks izbeigta, un jūsu pieteikums tiks uzskatīts par atsauktu vai noraidītu. Tas nozīmē, ka jūs varat zaudēt savu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja statusu un visas ar to saistītās tiesības.

▶ KAS NOTIEK, JA JŪS IZCEĻOJAT UZ CITU ES+ VALSTI BEZ IESTĀŽU ATĻAUJAS?

Latvijā:

- jūsu patvēruma lieta tiks apturēta, un jūsu pieteikums tiks uzskatīts par atsauktu vai noraidītu.

ES+ valstī, kurā ceļojāt bez atļaujas:

- iestādes var nolemt nosūtīt jūs atpakaļ uz valsti, kuru jūs pametāt bez atļaujas.

No brīža, kad iestādes jūs informēs par lēmumu nosūtīt jūs atpakaļ, jums nebūs pieejamas noteiktas tiesības, piemēram:

- jūs **nesaņemsiet** daudzus pakalpojumus un atbalsta veidus;
- jums **neatļaus** strādāt;
- jums **neatļaus** apmeklēt valodu kursus vai kursus, lai apgūtu jaunas prasmes.

➤ JŪS VARAT PĀRSŪDZĒT IESTĀDES LĒMUMU

Ja Valsts robežsardze nolemj ierobežot jūsu tiesības kā pieteikuma iesniedzējam un jūs uzskatāt, ka tas ir netaisnīgi, **jūs varat lēmumu pārsūdzēt.**

Jūs varat pārsūdzēt, ja Valsts robežsardze:

- nolemj samazināt vai atcelt jums sniegto uzņemšanas atbalstu;
- neapstiprināt jūsu lūgumu uz laiku uzturēties konkrētā norādītā vietā;
- nolemj noteikt jums pienākumu uzturēties noteiktā vietā;
- nolemj aizturēt jūs.

Ja izceļojāt uz citu ES+ valsti bez iestāžu atļaujas un zaudējat noteiktas uzņemšanas tiesības tajā, jūs varat pārsūdzēt šo lēmumu šajā valstī.

Ja Valsts robežsardze Latvijā nolemj samazināt vai atcelt jums sniegto uzņemšanas atbalstu situāciju dēļ, kas izskaidrotas 16.lpp., jums būs noteiktas tiesības. Piemēram, jūs varēsiet apmeklēt ārstu vai medmāsu, saņemt medicīnisko palīdzību, zināmu atbalstu, piemēram, pārtiku, higiēnas preces un gultasvietu, kā to noteikušas iestādes.

Atbalsta veids būs atkarīgs no jūsu personīgās situācijas un vajadzībām.

Ja tās ES+ valsts iestādes, uz kuru izceļojāt bez atļaujas, nolems atcelt jums sniegto uzņemšanas atbalstu, tas, kādu atbalstu jūs joprojām saņemsiet, būs atkarīgs no jūsu personīgās situācijas un vajadzībām.

➤ JŪS VARAT SAŅEMT JURIDISKO PALĪDZĪBU

Ja vēlaties pārsūdzēt iestāžu lēmumu ierobežot jūsu uzņemšanas tiesības tiesā, jūs varat saņemt bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību, atkarībā no jūsu situācijas.

Tas nozīmē, ka jums palīdzēs juridiskais konsultants. Juridiskie konsultanti sniedz juridisko palīdzību tiesā, aizstāv jūsu intereses un ir neatkarīgi no iestādēm un tiesneša.

Par saviem līdzekļiem jūs varat arī konsultēties ar juridisko konsultantu vai advokātu.

Valsts robežsardze informēs jūs par to, kā pārsūdzēt lēmumu.

Jūs vienmēr varat lūgt iestādēm, nevalstiskajām organizācijām vai *UNHCR* sniegt papildu informāciju, tostarp par pieejamo bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību.

KONTAKTINFORMĀCIJA

Ja jums ir jautājumi vai jums ir nepieciešama palīdzība uzturēšanās laikā, jūs varat vērsties pie darbiniekiem, kuri strādā:

uzņemšanas iestāde

Valsts robežsardze

Adrese: Rūdolfa iela 5, Rīga

tālr.: +371 67913300

e-pasts: pasts@rs.gov.lv

<https://www.rs.gov.lv/>

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Adrese: Čiekurkalna 1. līnija 1, k-3, Rīga

tālr.: +371 67209400

e-pasts: pasts@pmlp.gov.lv

<https://www.pmlp.gov.lv/>

Jūs varat sazināties ar šīm organizācijām arī jautājumos, kas saistīti ar:

medicīnisko atbalstu

Nacionālais veselības dienests

Adrese: Cēsu iela 31 k-3, 6. ieeja, Rīga

tālr.: +371 80001234

e-pasts: nvd@vmnvd.gov.lv

<https://www.vmnvd.gov.lv>

psihosociālā atbalsta iestāde

Vienotais bezmaksas krīžu tālrunis: 116 123

Paredzēts psihoemocionālā atbalsta sniegšanai pieaugušajiem, kā arī iespēja pieteikties uz bezmaksas psihologa konsultācijām.

Atbalstu var saņemt latviešu, angļu un krievu valodā.

Tālr.: 116 123

juridisku konsultāciju, palīdzības un pārstāvības iestāde

Tiesu administrācija

Adrese: Antonijas iela 6, Rīga

tālr.: [+371 67063800](tel:+37167063800)

e-pasts: pasts@ta.gov.lv

<https://www.ta.gov.lv/>

UNHCR (ANO Bēgļu aģentūra)

Adrese: Antonijas iela 9, Rīga

tālr.: [+46 10 101 28 00](tel:+46101012800)

e-pasts: swest@unhcr.org

<https://www.unhcr.org/>

Sabiedrības integrācijas fonda Vienas pieturas aģentūra

Vienas pieturas aģentūras klientu centru adreses:

- Raiņa bulvāris 15, Rīga, tālr.: [+371 26959706](tel:+37126959706)
- Rožu iela 6, Liepāja, tālr.: [+371 22811020](tel:+37122811020)
- Ģimnāzijas iela 11, Daugavpils, tālr.: [+371 29557630](tel:+37129557630)

<https://livelatvia.lv/>

Latvijas Cilvēktiesību centrs

Adrese: Alberta iela 13, Rīga

tālr.: [+371 67039290](tel:+37167039290)

e-pasts: office@humanrights.org.lv

<https://cilvektiesibas.org.lv/>

Ja jūs esat nonācis neatliekamā medicīniskā stāvoklī vai esat apdraudēts, varat zvanīt uz šo ārkārtas palīdzības numuru:

neatliekamā medicīniskā palīdzība un policija: 112

Šī brošūra ir paredzēta tikai informatīviem nolūkiem. Tā pati par sevi nerada tiesības vai pienākumus. Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*) ir izstrādājusi šī materiāla galveno saturu, un šīs brošūras reproducēšanu un izmaiņu veikšanu atļauj tikai ES dalībvalstīm. *EUAA* neuzņemas nekādu atbildību par šajā brošūrā iekļautās informācijas precizitāti, saturu, pilnīgumu, likumību vai uzticamību, ko sniegušas ES dalībvalstis vai jebkura cita atbildīga trešā persona. Nedz *EUAA*, nedz kāda cita persona, kas rīkojas *EUAA* vārdā, nav atbildīga par turpmāk izklāstītās informācijas iespējamo izmantošanu.

© Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra, 2025. gads